

Pas na een ramp komen mensen in actie

■ Rutger Bregman grijpt ons stevig bij de kladden

“Het grijpt me bij de strot”, zei landschapsarchitect Harry de Vroome tegen me op een vergadering van Stichting Het Drentse Landschap, eind tachtig. Hij was zeer begaan met het Drentse landschap. Een al te rigoureuze ruilverkaveling, plannen voor een industrieterrein of de aantasting van een beekdal, het greep hem naar de strot. Zijn uitspraak: “Je moet uitkijken dat het leven niet uit het landschap verdwijnt onder het ijskoude mes van de analyse.”

Nu hebben we historicus Rutger Bregman die alle Nederlanders een brief schreef middels zijn boekje “Het water komt”. Angela Groothuizen schrijft in een recensie: “Rutger grijpt je bij de kladden met duidelijke taal. Hij wijst op verontrustende zaken en ongemakkelijke feiten waar je liever niet aan denkt.” Amerikaans politicus Al Gore zei dat over het broeikas-effect in zijn documentaire “An inconvenient Truth”, een ongemakkelijke waarheid. Wie, of welke overheid, grijpt echt in? Ook als straks het water komt? Wat hebben we geleerd van de watersnood van 31 januari 1953?

Bregman wijst op waterstaatkundig ingenieur van Rijkswaterstaat Johan van Veen (1893-1959). Twintig jaar vóór de watersnoodramp waarschuwde Van Veen al voor deze ramp. In 1952 werd hij hierover geïnterviewd door een journalist van Elsevier. De hoofdredacteur las het en schraptte het artikel. Hij noemde het “paniekzaaijerij”. Een jaar later voltrok zich een onge-

kende ramp in Zeeland en op de Zuid-Hollandse eilanden, waarbij meer dan 1800 mensen omkwamen. Omdat schipper Evegroen zijn schuit op bevel van de burgemeester van Nieuwerkerk in een gat in de dijk voer, bleef Zuid-Holland voor de ramp gespaard. Anders was het water Noord-Holland binnen gestroomd tot aan Amsterdam. Johan van Veen werd pas later beschouwd als de Vader van het Deltaplan. De documentaire Hoog Water liet zien dat extreem hoge waterstanden in onze grote rivieren eveneens tot een ramp kunnen leiden. En nu de klimaatverandering, de opwarming van de aarde door verhoogde uitstoot van CO2 in de atmosfeer, het smelten van de polen, de uitzetting van oceanen en zeeën. Het water komt, zegt Rutger Bregman en er is nu niet één Johan van Veen die ons waarschuwt, maar een heel leger van wetenschappers. Paniekzaaijerij? Kunnen onze kleinkinderen of achterkleinkinderen Den Haag, Delft, Leiden, Haarlem en Amsterdam nog bezoeken? De he-

In het jaar 2100 kitesurfen in zee bij Zuidwolde? Hero Moorlag

le Randstad ligt lager dan de zee. Je kunt dijken en duinen niet blijven verhogen.

Normaal Amsterdams Peil

“Geen paniek! Hoogveen ligt hoog genoeg om ‘straks’ onder water te komen staan. En Zuidwolde ligt dan aan zee. Mooi toch.” Ja, zo zou je de problematiek ook kunnen bekijken en het eigenlijke probleem voor je uitschuiven. NAP betekent Normaal Amsterdams Peil. Het NAP-ni-

veau bestaat uit een horizontaal vlak dat ongeveer overeenkomt met het gemiddelde zeeniveau. Het is maar net in welke wijk of welk deel van het buitengebied je woont, maar Zuidwolde en Hoogveen liggen 10 tot 20 meter boven NAP. In ieder geval gunstiger dan delen van Zuid-Holland die 3 tot 6 meter ónder NAP liggen. Bekend is de éénmeterlijn. Mochten dijken doorbreken, dan stroomt het gebied ten westen van deze lijn onder water. Dat is bij bena-

dering de helft van Nederland. Het kaartje op bladzijde 18 van “Het water komt” laat een veel groter gebied zien dat onder water komt te staan in de toekomst, zeg in het jaar 2100. Op dit kaartje zijn de Veluwe en het midden van Drenthe eilanden, Brabant en Limburg droog, maar de rest van Nederland, zeker driekwart, staat onder water, ook Hoogveen en Zuidwolde. De mensen die dan leven, zullen naar Duitsland moeten verhuizen. Zeker is dat het gemiddelde zeeniveau ieder jaar verandert, dus moet het NAP voortdurend worden aangepast. “Het water komt” is gratis te bestellen of te downloaden. ■

Hero Moorlag

Blij op vakantie in het onbedorven Land van Anders

Als ik omhoog kijk, zie ik een strakblauwe lucht. Eentje die de afgelopen weken vaker te zien was. Strakblauw, geen streep te bekennen. Geen zweefvliegtuigen, geen parachutesprongen, gewoon niks. Alleen blauw. Eerst had ik het niet eens door. Wat mij eerder opviel was de stilte en de grote hoeveelheid vogelgeluiden. Een heerlijke lente, lekker met het zonnetje erbij. Geen vuiltje aan de lucht. Zelfs dat is letterlijk meetbaar. Zo zijn we de lente begonnen. Dat prachtige seizoen vol verwachting. Maar toch.

Als activiteitencoördinator bij IVN-afdeling Hoogveen stroomde de anders zo volle agenda in een dag leeg. Het zal anderen niet anders zijn vergaan. Al die mooie natuuractiviteiten voor jong en oud worden stopgezet. Niet eerst uitgesteld, voor later in het jaar, omdat er geen enkel zicht is op een tijd waarin alles weer kan. Elke dag nieuwe informatie, elke dag nieuwe inzichten. Voor mij is één inzicht het allerbelangrijkste. Het inzicht dat we allemaal met vakantie naar het Land van Anders mogen. Het Land van Anders is dicht-

Rosse metselbij voor het insectenhotel in de tuin. Hero Moorlag

bij, de achtertuin, de voortuin, het balkonnetje, het park om de hoek of een stukje bos in de buurt. Het Land van Anders mogen we nu van dichtbij bekijken terwijl we elkaar de ruimte gunnen. Hoe heerlijk is dat. De natuur dichtbij en wat nog mooier is, we hebben nu wel de

tijd om ervan te genieten en ook om er anders naar te kijken.

Aan de slag

Wat mag je je dan gelukkig prijzen dat je hier woont. Dat er gelukkig nog natuur is om volop van te genieten. In het Land van

Anders is nog genoeg aan de hand en daar kunnen we nu ook heel mooi mee aan de slag. Een rommelhoekje maken in de tuin, goed voor insecten, vogels en egels. Een insectenhotel bouwen op een warme beschutte plek. De wilde bijen zijn er geweldig blij mee. Natuurlijk vergeten we niet dat er nectar nodig is voor al die bijtjes, hommels en vlinders. Dus, bloemen, in ieder hoekje en gaatje kun je bloemenzaadjes strooien. Het liefst natuurlijk met plantenzaadjes die hier horen en die duurzaam gewonnen zijn. In het Land van Anders mag het ook echt anders. Biodiversiteit staat hoog in het vaandel. Terug naar een tijd waarin het jachtige jagen voorbij is en we weer waarderen wat we hebben. Misschien vinden we de verbondenheid met de natuur terug. We mogen samen genieten van de strakblauwe lucht, de vlinders en bijtjes. In het Land van Anders kunnen we samen wonen met alles wat leeft. ■

Grietje Loof,
IVN-afdeling Hoogveen

ivn natuur
educatie

HOOGVEEN

Landelijke Zaaidag

Woensdag 22 april vanaf 8.00 uur. Bijenstichting en Stichting Bijenvrienden roepen voor het zevende jaar particulieren, gemeenten, agrariërs, scholen en grondbezitters op om bloemstroken aan te leggen, zodat er één groot bloemenlint voor bijen ontstaat. Meer groen en een grotere verscheidenheid aan planten is belangrijk voor kleine dieren, bijen, vlinders en andere insecten en voor ons. Doordat het aantal bloeiende planten en daarmee het aanbod aan stuifmeel en nectar afneemt, krijgen bijen het steeds moeilijker om voldoende voedsel te vinden.